

om denne paa den tilbørlige Maade — muligvis fordi han har manglet den rette juridiske Indsigt —, og ei heller kan det nægtes, at Forholdet kan være af den Bestaffenhed, at noget lignende Hensyn kunne gjøre sig gjældende, som de, der tale for ikke at straffe den, der afgiver falsk Forklaring i en Straffesag, som gjælder ham selv paa, hvilket navnlig synes at være Tilfældet, deels hvor Vidnets Forhold til Sagen gav ham en sienlyndig betydelig Interesse i dennes Udfald, deels hvor et saadant inderligt Forhold finder Sted imellem Vidnet og den ene af Parterne, som Lovden i Almindelighed tillægger en af Sagens factiske Sammenhæng mere uafhængig Betydning, jfr. Pl. 16. Septbr. 1778, Fd. 14. Mai 1845 § 17, i hvilke Tilfælde ogsaa den ved den Paagjældendes Afhøring som Vidne begaaede Feil vil være mere aabenbar og lettere kunne paaskjønnes under den criminelle Sag imod ham. Kommissionen har derfor i det 2det Stykke af § 145 foreslaaet, at naar det i andre Tilfælde (end det i Sæns 1ste Stykke omhandlede) findes, at Nogen har aflagt falsk Forklaring for Retten, hvem Vidnesbyrd ikke burde været affordret paa Grund af hans Forhold til Sagen eller Parterne, blive de almindelige Straffe efter Udkastets §§ 142—144 at nedsette, og at endog Straf af Bøder kan anvendes, naar Edsfastelse ikke har fundet Sted.

Udkastets §§ 146 og 147, der i Overeensstemmelse med den nugjældende Fd. 15 April 1840 §§ 7 og 8, bestemme, at Sæns og Skjønsmænd, der under Ed eller i Henhold til en tidligere aflagt Ed afgive en vitterlig urigtig Erklæring eller Skjøn, saavel som den, der aflægger falsk Partsed, skulle straffes som falske Vidner, behøve forsaavidt neppe nogen videre Begrundelse. Det Samme turde gjælde med Hensyn til den Tilføining i § 147, at Straffen for den Part, der aflægger falsk Ed efter Omstændighederne kan nedsettes til den laveste Grad af Forbedringshuusarbejde — eller, forsaavidt han af egen Drift tilbagekalder sit falske Udsagn, endog til Fængsel paa Vand og Brød i mindst 2 Gange 5 Dage, jfr. § 143, — naar han kun ved den falske Ed har villet frie sig selv for en Straf. Herved høves na-

turligvis de Tilfælde for Die, i hvilke der overhovedet kan blive Spørgsmaal om Nægtelsesed i mindre Lovovertræbelsessager, navnlig saadanne, der forfølges privat. I Fd. 1840 § 8 er denne Strafnedsættelse indbrømt i „de Tilfælde, hvor en Part ved sin falske Ed ikke har villet paaføre nogen Anden et Retstap, men alene har villet frie sig selv for et Unde“; da det imidlertid ikke kan siges, at den Paagjældende ikke paafører Nogen et Retstap, undtagen hvor Sagen dreier sig om et Ansvar, som det ikke kan interessere Nogen i privatretlig Henseende at faae gjort gjældende imod ham, altsaa navnlig om et Strafansvar, har man fundet det rigtigt at ombytte de anførte Ord paa den nævnte Maade for tydeligere at betegne, hvad det egentlig er, man derved har for Die. Med Hensyn til Affattelsen af § 146 1ste Stykke skal man kun bemærke, at man ved Betegnelsen af den Maade, hvorpaa Sæns og Skjønsmænd udnævnes, har tilføiet: „eller (af) anden offentlig Myndighed“, med Hensyn til at der er visse Skjønsmænd, der ikke just udnævnes af Retten eller Dvirgheden; jfr. L. 4 Juli 1860 om faste Taxationsmænd til Jordboniteringer. — I det andet Stykke af § 146 har man foreslaaet en Straf af Fængsel, eller under særdeles formildende Omstændigheder af Bøder, for Skjønsmænd, der gjøre sig skyldige i mindre Misligheder. Det har vel i den tidligere saavel som i den nuværende Kommission været Gjenstand for Overveielse, om der ikke maatte være Anledning til, i Righed med flere fremmede Straffelove, t. Ex. den preussiske og den norske, at optage en almindelig Bestemmelse om Straf for den, som af grov Uagtsomhed edelig bekræfter Usandhed eller iøvrigt ved en Forretning, der beebjædes, gjør sig skyldig i mindre betydelige Misligheder. Ligesom det imidlertid turde være at befrygte, at en saadan almindelig Bestemmelse let vilde kunne give Meenederen en Anvisning til at paasthyde at have verferet i Uagtsomhed, naar Forklaringens Urigtighed oplyses, og hos Domstolene fremkalde en for vidt breven Betænkelse ved at forkaste et slikt Paastud, saaledes vil det have sin Vanskelighed i saadan Almindelighed at fastholde og betegne, hvilken Uagtsomhed der skulde medføre Strafansvar, navn-